

Správa o činnosti pedagogického klubu

| | |
|--|---|
| 1. Prioritná os | Vzdelávanie |
| 2. Špecifický cieľ | 1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov |
| 3. Prijímateľ | Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice |
| 4. Názov projektu | Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti |
| 5. Kód projektu ITMS2014+ | 312011U464 |
| 6. Názov pedagogického klubu | Čitateľská odysea |
| 7. Dátum stretnutia pedagogického klubu | 13. 10. 2020 |
| 8. Miesto stretnutia pedagogického klubu | Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice |
| 9. Meno koordinátora pedagogického klubu | PhDr. Ingrid Kerestúriová |
| 10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy | https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/ |

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Oboznámenie sa so spôsobmi hodnotenia úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením.
Výmena skúseností medzi pedagógmi.
Identifikovanie spoločných problémov.
Vypracovanie spoločných návrhov na hodnotenie úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením.

klúčové slová:

čítanie s porozumením, čitateľská gramotnosť, jazykové kompetencie, čitateľské stratégie, práca s textom, hodnotenie úspešnosti žiaka, prostriedky na zisťovanie úspešnosti žiaka

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Oboznámenie sa so spôsobmi hodnotenia úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením

V úvode stretnutia sme pomenovali najčastejšie spôsoby hodnotenia čítania s porozumením. Prirodzenou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je hodnotenie procesov a výsledkov práce žiakov. Vo všeobecnosti využívame priebežné a záverečné hodnotenie, ktoré sa spája s tematickým celkom alebo jeho časťami. Pri hodnotení úspešnosti žiaka pri práci s textom je vhodné použiť klasifikáciu (*kvantitatívne hodnotenie*) ako aj slovné (*kvalitatívne*) hodnotenie a dať žiakovi priestor aj na sebahodnotenie.

Na hodnotenie úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením sa prítomní učitelia zhodli na tom, že najčastejšie sa u nás používa písomná forma, konkrétne test, ktorý dáva žiakovi pri samostatnej práci čas na oboznámenie sa s rozoberaným textom a na vypracovanie rôznych foriem testových úloh, pri ktorých môže uplatniť viaceré myšlienkové operácie.

Pri ústnom skúšaní sa môže využiť známy aj neznámy text. Známy text overí skôr *reproduktívne zručnosti* žiaka, neznámy text umožní overiť *celkové interpretačné zručnosti*, čo je však časovo náročnejšie a preto nie vždy použiteľné.

2. Výmena skúseností medzi pedagógmi

V ďalšom bode sme porovnali svoje skúsenosti a osvedčené spôsoby hodnotenia úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením – prácu so známym a neznámym textom pri *ústnom skúšaní*, alebo rôzne formy testových úloh v *písomnom teste*, ktoré používame najčastejšie, napr. text s pomiešanými vetami, G-test, Cloze test, metóda verifikácie viet, uzavreté úlohy, polootvorené úlohy, otvorené úlohy a slohovú písomnú prácu.

Uzavreté úlohy (napr. úlohy s výberom, priradovanie, pravda/lož) preverujú najmä receptívne zručnosti, nie sú realistické, ich objektivita môže byť skreslená náhodným tipovaním odpovedí žiakmi. *Úlohy polootvorené* (napr. chýbajúce slová, frázy) testujú najmä čitateľské procesy, vo výsledku ich hodnotenie však ovplyvňuje aj znalosť gramatiky. *Úlohy otvorené* (napr. krátke otvorené otázky, sumarizácia, diskusia) sú často kombináciou viacerých zručností (čítanie a písanie, čítanie a hovorenie), preto môže dochádzať k ich vzájomnej kontaminácii a tak skresleniu výsledného hodnotenia čítania s porozumením, ktoré môže byť subjektívne. Na druhej strane, považujeme práve posledný typ úloh za vysoko motivujúci a prepojený s praxou, čím viac pripomína reálne životné úlohy v sociálnej interakcii a komunikácii.

Zhodli sme sa na tom, že pri testovaní čítania s porozumením nejstvie jediná najvhodnejšia testovacia technika, ale je potrebné využiť ich kombináciu, nakoľko každá z nich preveruje inú čitateľskú zručnosť.

3. Identifikovanie problémov vo vyučovaní

Po vzájomnej diskusii sme dospeli k identifikácii najčastejších problémov:

- a) Práca s neznámym textom pri ústnom skúšaní je časovo náročná, čo neumožňuje časté využívanie tejto metódy, ktorá je však potrebná pre rozvoj komunikačných a interpretačných zručností žiakov. Ako vhodná alternatíva sa javí jej písomná forma.
- b) Niekedy sa u žiakov pri rozbere náročnejšieho textu prejavuje slabšia schopnosť vyjadriť svoje názory použitím adekvátnych jazykových prostriedkov, čo potvrdzuje negatívnu interferenciu jazykových zručností. Pri hodnotení čítania s porozumením takýmto spôsobom sa nehodnotí iba samotné porozumenie textu, ale i komunikačná kompetencia žiaka.
- c) Pri čítaní dlhších a odborných textov je hlavným problémom najmä nepozornosť, strata záujmu a nízka miera sústredenia.
- d) Ako problematické sa javí tiež sebahodnotenie žiakov, pre ktoré je potrebné najskôr poskytnúť jasné objektívne hodnotiace kritériá a postupy a dôsledne trvať na ich aplikácii.

13. Závěry a odporúčania:

V závere nášho stretnutia sme si stanovili ako trvalú úlohu tvorbu databázy rôznych foriem testových úloh (uzavretých, poloopených a otvorených), ako aj známych a neznámych textov na rozvíjanie a preverovanie interpretačných zručností žiakov v ústnej i písomnej forme.

Pri hodnotení odporúčame používať kombináciu kvantitatívneho (sumatívneho) a kvalitatívneho (formatívneho) hodnotenia s dôrazom na pozitívnu motiváciu. Je tiež vhodné dať žiakom priestor na sebahodnotenie, ktorého kritéria je potrebné vopred zadať (napr. mať vlastný kontrolný hárok na sebahodnotenie jednotlivých úloh, tematických celkov, alebo na sledovanie výkonu v čase). Odporúčame tiež využívať vzájomné hodnotenie žiakov, opravu chýb podľa daných kritérií a až následne žiakom poskytnúť správne odpovede a riešenia.

Odporúčame naštudovať si materiál:

TOMÁŠKOVÁ, J: Inovatívne spôsoby hodnotenia žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra. Bratislava: MPC, 2015.

https://mpc-edu.sk/sites/default/files/publikacie/tomaskova_inovacia_hodnotenie_sjl.pdf [online]

| | |
|-----------------------------------|-----------------------------------|
| 14. Vypracoval (meno, priezvisko) | Mgr. Lucia Partilová |
| 15. Dátum | 14. 10. 2020 |
| 16. Podpis | |
| 17. Schválil (meno, priezvisko) | Mgr. PaedDr. Zlatica Frankovičová |
| 18. Dátum | 14. 10. 2020 |
| 19. Podpis | |

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu